

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2024-36-162-175>

УДК 378.015

**Бахмат Наталія Валеріївна,**

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6248-8468>

[bakhmat.nataliya@kpnu.edu.ua](mailto:bakhmat.nataliya@kpnu.edu.ua)

**Камінський Олександр Русланович,**

аспірант першого року навчання,

кафедра педагогіки та менеджменту освіти,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5021-6176>

[opndf23.kaminskyi@kpnu.edu.ua](mailto:opndf23.kaminskyi@kpnu.edu.ua)

### **ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МЕНЕДЖМЕНТУ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Анотація.** У статті досліджуються ключові етапи та принципи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту до професійної взаємодії в умовах цифрового середовища. З огляду на швидкий розвиток цифрових технологій та їх вплив на всі сфери діяльності, виникає необхідність у фахівцях, які володіють сучасними знаннями та навичками для ефективної роботи в нових умовах. Автори розглядають комплексний підхід до підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту в умовах ЗВО, що включає ознайомлення з основними цифровими технологіями, опанування новітніх ринкових технологій, розвиток комунікативних та аналітичних навичок, а також практичне застосування знань через стажування та проекти. Особливу увагу автори статті приділяють важливості міждисциплінарного підходу, що об'єднує знання з різних галузей, таких як інформаційні технології, маркетинг та фінанси. Таким чином можна забезпечити всебічну підготовку студентів та їхню готовність до вирішення комплексних завдань у професійній діяльності. Автори також наголошують на значенні гнучкості та адаптивності, які є необхідними для швидкої адаптації до нових цифрових тенденцій та технологій. Окрім того, велика увага приділяється інтеграції навчання з реальними бізнес-практиками. Це дозволяє студентам отримати практичний досвід і зрозуміти, як цифрові технології можна використовувати на практиці. Такий метод не тільки допомагає краще засвоїти інформацію, але й допомагає створити професійні зв'язки, які можуть бути корисними в майбутньому працевлаштуванні. У статті підкреслюється

важливість постійного вдосконалення знань та безперервного навчання. Це включає участь у семінарах, курсах підвищення кваліфікації та активне стеження за новими розробками в галузі цифрових технологій. Автори роблять висновок, що лише комплексний підхід до підготовки бакалаврів менеджменту, який включає як теоретичні знання, так і практичні навички, а також розвиток м'яких навичок, дозволить сформувати висококваліфікованих фахівців, здатних успішно працювати в умовах сучасного цифрового середовища.

**Ключові слова:** бакалавр менеджменту; заклад вищої освіти; цифрові компетентності; цифрове освітнє середовище; етапи; практична підготовка.

## 1. ВСТУП / INTRODUCTION

**Постановка проблеми.** На початку XXI століття суспільство перейшло від постіндустріального до інформаційного етапу розвитку і це зумовило формування нових вимог до майбутніх бакалаврів менеджменту. З кожним роком у структурі ВВП збільшується частка інформаційних продуктів і зростає кількість людей, зайнятих у сфері надання інформаційних послуг. Дедалі більше спеціалістів царини менеджменту говорять про необхідність використання інформаційних технологій для вирішення проблем, з якими стикається реальний сектор економіки. Існує безліч ЦТ (далі ЦТ), які можна використовувати в роботі менеджера. Розвиток ЦТ змінює майже всі сфери життя суспільства. Але з багатьох причин ці технології поки що не в повній мірі використовуються бакалаврами менеджменту з тих чи інших причин. Тому виникають проблеми щодо розширення можливостей упровадження ЦТ в освіту та в навчальні програми підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту.

У результаті кардинальних змін, які відбулися в політичному, соціальному, культурному, економічному та інформаційному житті країни потрібно впроваджувати нові стратегії, теорії, методології та технології. У цьому контексті найважливішим завданням менеджмент-освіти є раціоналізація інтелектуальної діяльності. Використання ЦТ і засобів дозволить значно підвищити ефективність і якість підготовки фахівців.

Опанування ЦТ є ефективним засобом саморозвитку майбутніх фахівців у світі цифровізації. Ці технології впливають на формування особистості, дозволяючи розвивати пізнавальну активність, ламати стереотипи в розумових і практичних діях і вивчати нові способи отримання, зберігання та перероблення інформації. Необхідність підготовки майбутнього бакалавра менеджменту до використання ЦТ, яка є настільки важливою для багатьох сфер життєдіяльності постіндустріального суспільства, набуває особливої ваги в діяльності закладів вищої освіти (далі ЗВО).

В умовах активного розвитку бізнес-середовища сучасний менеджер характеризується як «вирішальний чинник ефективності та конкурентоспроможності компанії», а також «ключовий ресурс, наділений економічною корисністю та соціальною цінністю». Тому адаптація до швидких змін макропараметрів зовнішнього середовища та професійне зростання сучасних

менеджерів стають обов'язковим елементом підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Нині існує багато досліджень з окресленої теми. На думку О. Цюняк інноваційне освітнє середовище є ключовим чинником у професійному становленні майбутніх фахівців [5]. Як вказано в роботі дослідниці, вивчення цього середовища передбачає аналіз новітніх технологій, методик та інструментів навчання, які сприяють формуванню необхідних компетенцій та навичок. Результати дослідження можуть допомогти оптимізувати освітні програми, підвищити рівень підготовки майбутніх фахівців і забезпечити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Як зазначено у статті Н. Бахмат важливим аспектом освіти є вивчення способів формування професійних компетенцій майбутніх фахівців. Метою дослідження [2] є аналіз методів і підходів, які використовуються у закладах вищої освіти для розвитку професійних навичок і знань, необхідних для роботи. Особлива увага авторка приділяє інноваційним підходам до навчання, інтеграції технологічних рішень і практичного досвіду в освітній процес.

В роботі Л. Димчук та О. Волошиної висвітлено питання особливостей цифрового середовища, яке пропонує нові способи навчання, включаючи інтерактивне навчання, доступ до інформаційних ресурсів і нові технології, які сприяють розвитку професійних навичок і компетенцій [4]. За словами дослідників, майбутні фахівці можуть отримати практичний досвід і застосовувати теоретичні знання в реальних умовах завдяки використанню цифрових платформ, онлайн-курсів і віртуальних лабораторій. Але, як вказують автори, адаптація освітніх програм до нових цифрових реалій, забезпечення доступу до необхідних технологій і підтримки викладачів також є не менш необхідним для ефективного формування компетенцій.

У цифровому освітньому середовищі вищої освіти формування професійної готовності майбутніх бакалаврів менеджменту є важливою, але недостатньо дослідженою темою. Проблема індивідуалізації освітнього процесу недостатньо вивчена, оскільки потрібні ефективні методи адаптації цифрових платформ до потреб кожного майбутнього бакалавра менеджменту. Щоб зрозуміти, як ці компетентності розвиваються у віртуальному середовищі, потрібно розглянути вплив цифрового середовища на розвиток soft skills, таких як лідерство та комунікація. Крім того, недостатньо досліджено психологічні аспекти цифрового навчання, такі як вплив на мотивацію студентів і рівень стресу. Використання цифрових освітніх ресурсів для формування професійних компетентностей бакалаврів менеджменту вимагає емпіричного аналізу для визначення найефективніших платформ та методів навчання здобувачів вищої освіти.

## **2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS**

**Мета статті** – розкриття етапів та умов формування професійної готовності майбутніх бакалаврів менеджменту в цифровому освітньому середовищі закладу вищої освіти. **Завдання дослідження:** розкрити поняття «цифровізація освітнього

процесу»; окреслити основні переваги цифровізації, які необхідно враховувати при підготовці майбутніх бакалаврів менеджменту; визначити основні принципи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту в цифровому освітньому середовищі; описати основні етапи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту; показати важливість розвитку цифрових навичок у позиціях «менеджер-замовник», «менеджер-координатор», «менеджер-наставник», «менеджер-виконавець», «менеджер-експерт» або «менеджер-лідер проєкту»

### **3. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODOLOGY**

Основним методом дослідження у статті є використання системного аналізу: прийоми діалектичної та формальної логіки. Аналіз еволюції концепцій управління персоналом (класичних, людських відносин, людських ресурсів) дав змогу встановити, що ефективність практичного застосування моделі управління персоналом багато в чому визначається галузевим характером бізнес-напрямків, корпоративною стратегією, етичними цінностями, організаційним середовищем.

### **4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH**

Нині більшість видів людської діяльності переходить на цифрові платформи, що є основним рушієм прогресу та джерелом трансформації інформаційної інфраструктури. Володіння та вільне застосування новітніх технологій визначає спеціалістів як найбільш привабливих з точки зору професійності, компетентності, затребуваності та конкурентоспроможності на ринку праці.

Ще у сорокових роках ХХ століття було винайдено перші електронні обчислювальні машини (ЕОМ), які призначалися для цифрових операцій у науці, техніці, військовій справі, виробництві. З цього часу цифровізація починає інтенсивно впроваджуватися в різні сфери людської діяльності. З винаходом персональних комп'ютерів стало можливим їх широке застосування в освіті. Під час аналізу динаміки застосування комп'ютерної техніки в освіті дослідники виокремлюють її трансформацію [6]. Основними інструментами трансформації освіти є комп'ютери, ноутбуки, планшети, інтерактивні дошки, спеціалізоване цифрове обладнання, програмні продукти, інтернет, електронні щоденники. Значення цифрової трансформації освіти полягає в досягненні здобувачами освіти певних освітніх результатів.

У нашому дослідженні під цифровізацією освітнього процесу розуміється розробка і використання різних програм, методів, технологій під час професійної підготовки та підвищення кваліфікації майбутніх бакалаврів менеджменту. Основні завдання цифровізації освітнього процесу включають: розроблення і застосування програм; удосконалення матеріально-комп'ютерної інфраструктури; впровадження нових методик; навчання викладачів і студентів роботі з цифровою інформацією.

Тому особливу увагу необхідно приділяти технологіям цифровізації та її впливу на специфіку професійної діяльності майбутніх бакалаврів менеджменту. Ця сфера стикається з численними проблемами та бар'єрами на шляху до ефективного впровадження цифрових технологій. Це пов'язано з недостатньою підготовкою майбутніх менеджерів та практиків до стратегічного, оперативного й тактичного вирішення проблем, пов'язаних із цифровізацією та інформаційними технологіями.

Важливо, щоби процес фахової підготовки у ЗВО сприяв набуттю та засвоєнню найактуальніших знань у цій та інших галузях. Важливо пам'ятати, що цифровізація диктує темп, який майбутні бакалаври менеджменту повинні дотримуватися, щоб влитися в глобальне цифрове середовище та проявити себе як висококваліфіковані фахівці. У цій професійній підготовці здобувачі освіти не повинні лише знати про можливості цифрових технологій, але й розуміти їхні особливості, переваги та переваги над традиційними. Так, до основних переваг цифровізації, які необхідно враховувати при підготовці майбутніх бакалаврів менеджменту, відносять:

*Використання новітніх ринкових можливостей.* Оскільки цифровізація дозволяє організаціям розвиватися значно швидше, ніж раніше, професійна підготовка майбутніх бакалаврів менеджменту має бути спрямована на опанування основ нових ринкових технологій, методів і принципів. Це робить майбутнього фахівця висококонкурентним кадром, який володіє знаннями та навичками застосування найважливіших сучасних інструментів.

*Підвищення якості обслуговування клієнтів індустрії гостинності.* Здобувачам освіти необхідно опанувати навички ефективної комунікації, психології та окремі професійні навички роботи з клієнтами. У професійній діяльності ці навички дозволяють майбутнім фахівцям бути готовими до реальної взаємодії з клієнтами.

*Оптимізація та автоматизація бізнес-процесів у менеджменті.* Усі бізнес-процеси сьогодні повинні максимально швидко та ефективно приносити комерційний прибуток. Тому необхідно регулярно працювати над їхнім спрощенням і прискоренням, що можна досягти за допомогою цифрових технологій.

*Контроль і регулювання охоплення організацій.* Здобувачам освіти потрібно розуміти, що за допомогою цифрових технологій можлива активна експлуатація міжнародних цифрових каналів, що дозволяє розширити цільову аудиторію та географічне охоплення. Тому вони мають опанувати основні навички управління та використання цих інструментів [3].

Нові підходи до визначення ролі спеціаліста в діяльності різних компаній привели до розуміння того, що зараз недостатньо мати тільки освіту або професійну підготовку, людина повинна мати новаторський потенціал, необхідно розвивати її творчі здібності. Система освіти має деяку інерційність: для введення нових програм і курсів у галузі сучасних технологій потрібен певний час. Очікування ринку праці щодо якості майбутніх бакалаврів менеджменту, які навчилися за новими програмами, може знизити темпи розвитку виробництва. До того ж знання, отримані у ЗВО, внаслідок появи нової науково-технічної інформації швидко застарівають. Саме тому було сформульовано основні принципи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту в цифровому освітньому середовищі (рис. 1).



**Рис. 1.** Основні принципи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту в цифровому середовищі

Схема, зображена на рис. 1, відображає п'ять основних принципів підготовки бакалаврів менеджменту, акцентуючи увагу на інтеграції сучасних технологій у навчання, практичному підході до освіти, міждисциплінарності, розвитку аналітичних навичок, гнучкості та постійному навчанні. Вона підкреслює необхідність комплексного підходу, що поєднує теорію з практикою, сприяє адаптації до швидких змін у цифровому світі та забезпечує безперервний розвиток фахівців.

Критичний аналіз досліджень з проблеми розвитку в бакалаврів менеджменту нових цифрових компетенцій дав змогу встановити, що:

1) складність і багатогранність сучасного бізнес-середовища вимагає інвестицій у людський капітал;

2) освітній контент, націлений на розвиток нових професійних навичок, потребує постійного розвитку та зростання фахівців-практиків через систему безперервного професійного перенавчання;

3) в умовах політехнологічності компаній пріоритетними стають проектні компетенції, що визначають конкурентоспроможність, потенціал менеджерів у діловому співробітництві;

4) цифрова компетентність фахівців-практиків показує, наскільки гарантовані економічні інтереси власників і партнерів компаній у фінансовому, майновому та виробничому відношенні [5].

Аналіз інформаційного розвитку світової економіки останнього десятиліття виявив нерозривний зв'язок: «цифрове суспільство – суспільство знань», а відтак досягнення ключових критеріїв ефективності трудових ресурсів, таких як інтенсивність і продуктивність, зумовлене тенденціями цифрового сьогодення та майбутнього, що склалися. У цьому аспекті важливим стає не тільки оволодіння

цифровими компетентностями майбутніми бакалаврами менеджменту, а й цифрова компетентність [1] спеціалістів, передусім у тих галузях економіки, в яких цифровізація бізнес-процесів здійснюється випереджальними темпами.

Професійна цифрова компетентність дає змогу ефективно виконувати завдання і розв'язувати проблеми в професійному середовищі, що оцифровується; вибудовувати партнерську співпрацю за допомогою цифрового контенту; сприяти інноваціям на робочому місці; сприяти безперервному професійному розвитку протягом усього життя [7]. Як зазначають багато експертів, наразі немає єдиної концепції розвитку цифрових компетенцій, що відповідає потребам практиків і вчених, однією з ключових причин низка американських дослідників називають «застарівання знань, умінь і навичок» фахівців [8-10].

Експерти, аналізуючи стрімку динамічність затребуваності/незатребуваності окремих професій на ринку праці, використовують феномен «період напіврозпаду компетенцій», зазначаючи, що розвиток інформаційно-комунікаційного бізнес-середовища знижує компетентність фахівців, можливості ефективного застосування професійних навичок у нових умовах цифрової економіки: «впродовж двох-трьох років теоретичні та практичні знання втрачають свою актуальність». Таким чином, цифрова компетентність фахівців і менеджерів стає сьогодні запорукою успішної та конкурентоспроможної діяльності компаній на регіональному та на світовому ринку.

Освіта, яку здобувають у ЗВО, часто надто теоретизована, не враховує вповній мірі реалізації практичної діяльності. Не завжди є можливість використання необхідних інноваційних технологій, які могли б наблизити навчання до реального світу. Тому програми підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту мають реалізовувати в кооперації з підприємствами, які відчують потребу в підвищенні кваліфікації або перепідготовці своїх працівників. У таблиці 1 представлено етапи підготовки бакалаврів менеджменту до професійної взаємодії в умовах цифрового освітнього середовища.

Таблиця 1.

### Етапи підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту

Етап	Опис
<b>1. Ознайомлення з цифровими технологіями</b>	Вивчення основних цифрових технологій, інструментів і платформ. Майбутні бакалаври менеджменту знайомляться з базовими поняттями та принципами роботи з цифровими системами та програмами.
<b>2. Вивчення новітніх ринкових технологій</b>	Опанування сучасних ринкових технологій, методів і принципів, що дозволяють підвищити конкурентоспроможність та затребуваність на ринку праці.
<b>3. Розвиток комунікативних навичок</b>	Навчання навичкам ефективної комунікації, включаючи знання з психології, переговорів і взаємодії з клієнтами для підвищення якості обслуговування.

<b>4. Практика автоматизації та оптимізації процесів</b>	Вивчення методів автоматизації бізнес-процесів, оптимізація робочих потоків за допомогою цифрових інструментів для підвищення ефективності та швидкості роботи.
<b>5. Управління цифровими проектами</b>	Опанування принципів і методів управління цифровими проектами, включаючи планування, виконання, моніторинг та оцінку результатів проектів.
<b>6. Використання аналітичних інструментів</b>	Навчання роботі з аналітичними інструментами та програмами для збору, аналізу та інтерпретації даних, що допомагають у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень.
<b>7. Постійне оновлення знань</b>	Стимулювання безперервного навчання та саморозвитку, включаючи участь у семінарах, курсах підвищення кваліфікації та стеження за новими тенденціями в цифровому середовищі.

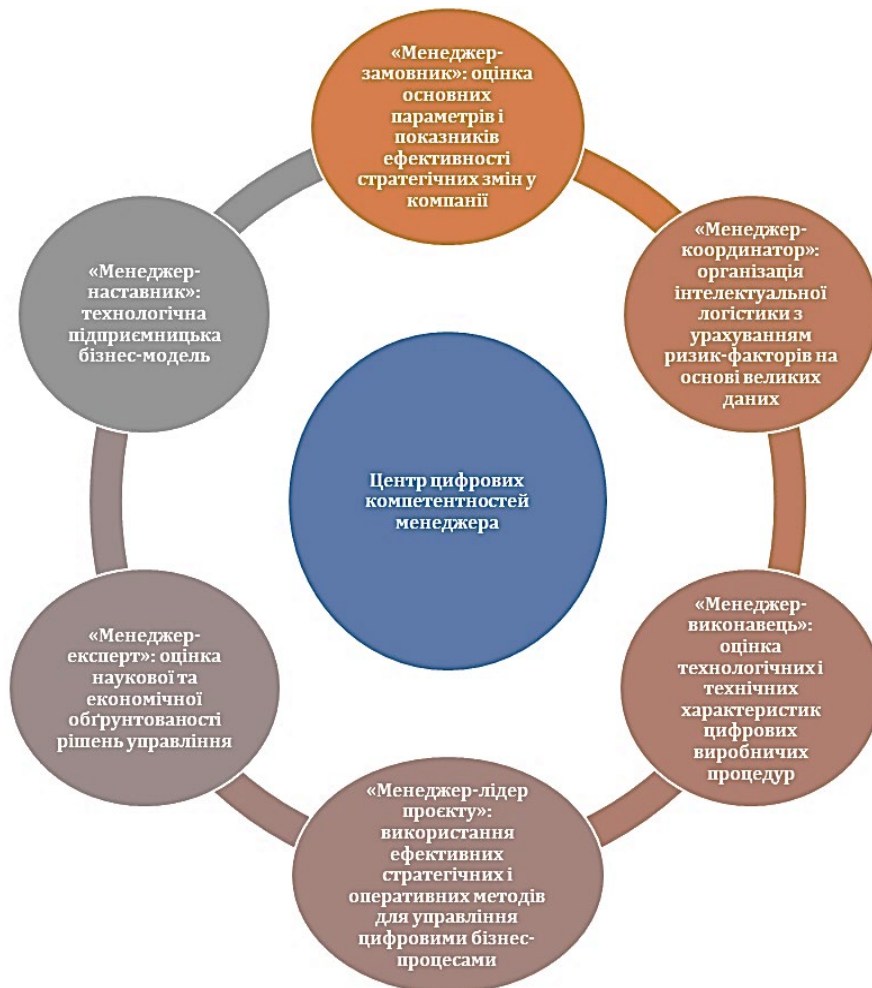
Підготовка майбутніх бакалаврів менеджменту до професійної взаємодії в цифровому освітньому середовищі, як можна побачити з таблиці 1, є комплексним процесом, який охоплює різноманітні аспекти навчання та розвитку, необхідні для успішної професійної діяльності в умовах конкурентної економіки. На першому етапі необхідно вивчити основні цифрові технології, інструменти та платформи. Таким чином здобувачами освіти опановуються основні знання, які їм потрібні для подальшого навчання та практичного застосування. Вони отримують змогу стати більш конкурентоспроможними на ринку праці, навчаючись ринковим технологіям [9].

Розвиток комунікативних навичок є важливим етапом під час підготовки майбутніх бакалаврів менеджменту, оскільки ефективна комунікація, психологія, переговори та взаємодія з клієнтами значно впливають на якість обслуговування. Завдяки використанню цифрових інструментів автоматизація та оптимізація бізнес-процесів підвищує продуктивність і швидкість роботи. Планування, виконання, моніторинг і оцінка результатів проектів є основними темами навчання управлінню цифровими проектами. Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра менеджменту можуть прийняти розумні управлінські рішення, збираючи, аналізуючи та інтерпретуючи дані за допомогою аналітичних інструментів. Участь у семінарах, курсах підвищення кваліфікації та моніторинг цифрових тенденцій сприяє постійному навчанню та саморозвитку.

З урахуванням специфіки ринку та задач, які суспільство ставить перед майбутніми бакалаврами менеджменту, на нашу думку буде цілком доцільно виділити архітектуру цифрових компетентностей, центром якої буде врахування особливостей професійної спеціалізації (рис. 2). Під цим потрібно розуміти, що підготовка майбутніх бакалаврів менеджменту повинна бути орієнтована на вимоги галузей, у яких вони мають намір працювати. Інтеграція навчання з реальними бізнес-практиками є важливою, оскільки це дозволяє студентам отримати практичний досвід і зрозуміти, як цифрові технології можна використовувати на практиці. Залучення фахівців з



індустрії до викладання та майстер-класів допоможе здобувачам освіти краще засвоїти матеріал і навчитися у професіоналів своєї справи.



**Рис. 2.** Архітектура цифрових компетентностей майбутнього бакалавра менеджменту

У позиціях «менеджер-замовник», «менеджер-координатор», «менеджер-наставник», «менеджер-виконавець», «менеджер-експерт» або «менеджер-лідер проєкту» важливо розвивати цифрові навички. Таке відокремлення дозволить зосередитися на найважливіших компетентностях, необхідних для цифрового бізнесу. Крім того, отримання цифрових навичок разом із професійною спеціалізацією менеджерів суттєво впливає на те, наскільки добре оцінюється менеджмент компанії за стандартами ефективності управлінських кадрів. Це розширює можливості використання таких оцінок, як «інноваційність/технологічність», «продуктивність/компетентність», «комунікативність/авторитетність» тощо [10].

Підхід до оволодіння цифровими компетентностями разом із професійною спеціалізацією дозволить створити високоефективний кадровий резерв, який здатний оперативно та комплексно використовувати цифрові інструменти для вирішення складних фінансових, інвестиційних, екологічних і виробничих проблем.

Організація цифрового навчання має не тільки формувати цифрові компетентності, а й навички цифрової взаємодії, створюючи «нову цінність управлінського персоналу через співпрацю». У зв'язку з цим низка експертів стверджують, що цифрова компетентність спеціалістів-практиків, включно з менеджерами компаній, проявляється через «особистісне та соціальне становлення, контекстуальне навчання» [6], що стає можливим через, наприклад, проєктний підхід для розширення практичного досвіду, пов'язаного з бізнесом і можливостями лідерства у своїй кар'єрі [1; 5].

## **5. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH**

Підготовка майбутніх бакалаврів менеджменту сьогодні має бути спрямована на розвиток цифрових компетентностей, що є ключовим чинником їхньої конкурентоспроможності на ринку праці. Важливим аспектом є інтеграція сучасних цифрових технологій в освітній процес, що забезпечує студентам актуальні знання та навички. На нашу думку, особливу увагу слід приділяти розвитку практичних навичок через практичні заняття, проєкти та стажування, що дозволяє студентам застосовувати теоретичні знання в реальних умовах. Для створення ефективної архітектури цифрових компетенцій важливо враховувати специфіку професійної спеціалізації. Зокрема, слід звернути увагу на те, що навчальні програми мають бути адаптовані до потреб галузей, де будуть працювати майбутні менеджери.

Майбутні бакалаври менеджменту мають кращий шанс навчитися у професіоналів своєї справи, коли навчання поєднується з реальними бізнес-практиками та фахівцями з індустрії. Крім того, розвиток таких м'яких навичок, як емоційний інтелект, адаптивність і креативність, є життєво важливим. У швидкозмінному цифровому освітньому середовищі необхідні методи самонавчання та постійне вдосконалення. Комплексний підхід до підготовки бакалаврів менеджменту допомагає їм розвиватися в кар'єрі та успішно працювати в цифровому світі, сприяючи їх розвитку та адаптації до нових проблем.

**Перспективи подальших досліджень** знаходяться у площині визначення способів реалізації засобів цифрових технологій як механізму оптимізації процесу формування професійної готовності майбутніх бакалаврів менеджменту.

## 6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Бахмат, Н. В., 2022. Формування фахової компетентності майбутніх учителів початкових класів в умовах цифрового освітнього середовища. *Наука і техніка сьогодні. (Серія Педагогіка)*, 6(6), 89-100.
2. Бахмат, Н.В., 2019. Проектування процесу підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: збірник наукових праць*, 2, 14-21.
3. Бахмат, Н.В., Сторчова, Т.В., Моцик, Р.В. Мелекесцева, Н.В., Братиця, Г.Г., 2023. Сучасні тенденції розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів: європейський досвід. *Академічні візії*, 15. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7575753>.
4. Димчук, Л., Волошина, О., 2023. Аспекти формування професійних компетенцій у студентів закладів вищої освіти нефілологічного профілю. *Молодь і ринок*, 1 (209), 98-103. Доступно: <<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/273167/270059>>.
5. Цюняк, О.П., 2019. Інноваційне освітнє середовище як чинник професійного ставлення майбутніх магістрів початкової освіти. *Теорія і методика професійної освіти*, 14(1), 175-178. Доступно: <[http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/14/part\\_1/38.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/14/part_1/38.pdf)>.
6. Bakhmat, N, Kotliar, L, Zhytomyrska, T, [et al], 2020. Pedagogical Principles of Training Specialists in Public Administration and Management in the System of Vocational Education. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11(10), 203-207. Available at: <<https://www.sysrevpharm.org/articles/pedagogical-principles-of-training-specialists-in-public-administration-and-management-in-the-system-of-vocational-educ.pdf>>.
7. Bakhmat, N. V., Dudka, T. Y., & Liubarets, V. V., 2018. Multimedia education technologies usage as the condition for quality training of the managers of socio-cultural activity. *Information Technologies and Learning Tools*, 64(2), 98-109. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v64i2.2027>.
8. Liubarets, V., Bakhmat, N., Kurylo, L., Spitsyna, A., Biriukova, O., 2022. Formation of Transversal Competences of Future Economists in the Conditions of Digital Space. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 22(14), 67–80.
9. Oleksienko, A., Kotendzhy, L., Kyrillova, Y., Kaminsky, V., & Viesova O., 2022. An analysis of the digital university phenomenon: dilemmas, new opportunities. *Futurity Education*, 2(4), 18–25.
10. Saienko, V., Kurysh, N., & Siliutina, I., 2022. Digital competence of higher education applicants: new opportunities and challenges for future education. *Futurity Education*, 2(1), 37–46.

## **PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BACHELOR OF MANAGEMENT IN THE DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTION**

### **Natalia Bakhmat,**

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,  
Head of the Department of Theory and Methods  
Primary Education,  
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University  
Kamianets-Podilskyi, Ukraine  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6248-8468>  
[bakhmat.nataliya@kpnu.edu.ua](mailto:bakhmat.nataliya@kpnu.edu.ua)

### **Oleksandr Kaminskyi,**

postgraduate student of the first year of study,  
Department of Pedagogy and Education Management,  
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University Kamianets-Podilskyi  
Kamianets-Podilskyi, Ukraine.  
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5021-6176>  
[opndf23.kaminskyi@kpnu.edu.ua](mailto:opndf23.kaminskyi@kpnu.edu.ua)

**Abstract.** The article explores the key stages and principles of training future bachelors of management for professional interaction in a digital environment. Given the rapid development of digital technologies and their impact on all areas of activity, there is a need for specialists with up-to-date knowledge and skills to work effectively in the new environment. The authors consider a comprehensive approach to the training of future bachelors of management in higher education institutions, including familiarisation with basic digital technologies, mastering the latest market technologies, developing communication and analytical skills, and practical application of knowledge through internships and projects. The authors of the article pay special attention to the importance of an interdisciplinary approach that combines knowledge from various fields such as information technology, marketing, and finance. This way, students can be comprehensively trained and prepared to solve complex problems in their professional activities. The authors also emphasise the importance of flexibility and adaptability, which are necessary for rapid adaptation to new digital trends and technologies. In addition, great attention is paid to the integration of learning with real business practices. This allows students to gain practical experience and understand how digital technologies can be used in practice. This method not only helps to better absorb information, but also helps to create professional connections that can be useful in future employment. The article emphasises the importance of continuous improvement of knowledge and lifelong learning. This includes participating in seminars, advanced training courses, and actively following new developments in digital technologies. The authors conclude that only an integrated approach to the training of bachelors of management, which

includes both theoretical knowledge and practical skills, as well as the development of soft skills, will allow to form highly qualified specialists who are able to work successfully in the modern digital environment.

**Keywords:** bachelor of management; higher education institution; digital competences; digital educational environment; stages; practical training.

## REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bakhmat, N. V., 2022. Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv v umovakh tsyfrovoho osvitnoho seredovyscha [Formation of professional competence of future primary school teachers in the digital educational environment]. *Nauka i tekhnika sohodni (Seriia Pedagogika) – Science and Technology Today (Series Pedagogy)*, 6(6), 89-100.

2. Bakhmat, N.V., 2019. Proektuvannia protsesu pidhotovky maibutnikh menedzheriv sotsiokulturnoi diialnosti v umovakh informatsiino-osvitnoho seredovyscha zakladu vyshchoi osvity [Designing the process of training future managers of socio-cultural activity in the conditions of the information and educational environment of a higher education institution]. *Psykhologo-pedahohichni problemy suchasnoi shkoly: zbirnyk naukovykh prats – Psychological and pedagogical problems of the modern school: a collection of scientific papers*, 2, 14-21.

3. Bakhmat, N.V., Storchova, T.V., Motsyk, R.V. Mieliekiestseva, N.V., & Bratytsia, H.H., 2023. Suchasni tendentsii rozvytku tsyfrovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv: yevropeyskyi dosvid [Modern trends in the development of digital competence of future teachers: European experience]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 15. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7575753>.

4. Dymchuk, L., & Voloshyna, O., 2023. Aspekty formuvannia profesiinykh kompetentsii u studentiv zakladiv vyshchoi osvity nefilolohichnoho profilu [Aspects of the formation of professional competencies in students of non-philological higher education institutions]. *Molod i rynok – Youth and the market*, 1(209), 98-103. Dostupno: <<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/273167/270059>>.

5. Tsiuniak, O.P., 2019. Innovatsiine osvitnie seredovyshe yak chynnyk profesiinoho stavlennia maibutnikh mahistriv pochatkovoї osvity [Innovative educational environment as a factor of professional attitude of future masters of primary education]. *Teoriia i metodyka profesiinoї osvity – Theory and methods of vocational education*, 14(1), 175–178. Dostupno: <[http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/14/part\\_1/38.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/14/part_1/38.pdf)>.

6. Bakhmat, N, Kotliar, L, Zhytomyrska, T, [et al], 2020. Pedagogical Principles of Training Specialists in Public Administration and Management in the System of Vocational Education. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11(10), 203-207. Available at: <<https://www.sysrevpharm.org/articles/pedagogical-principles-of-training-specialists-in-public-administration-and-management-in-the-system-of-vocational-educa.pdf>>.

7. Bakhmat, N. V., Dudka, T. Y., & Liubarets, V. V., 2018. Multimedia education technologies usage as the condition for quality training of the managers of socio-cultural activity. *Information Technologies and Learning Tools*, 64(2), 98-109. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v64i2.2027>.

8. Liubarets, V., Bakhmat, N., Kurylo, L., Spitsyna, A., Biriukova, O., 2022. Formation of Transversal Competences of Future Economists in the Conditions of Digital Space. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 22(14), 67-80.

9. Oleksienko, A., Kotendzhy, L., Kyrillova, Y., Kaminsky, V., & Viesova O., 2022. An analysis of the digital university phenomenon: dilemmas, new opportunities. *Futurity Education*, 2(4), 18-25.

10. Saienko, V., Kurysh, N., & Siliutina, I., 2022. Digital competence of higher education applicants: new opportunities and challenges for future education. *Futurity Education*, 2(1), 37-46.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2024-36-175-195>

УДК 378.018.43:[37.011.3-051:78

**Воєвідко Людмила Миколаївна,**

кандидат педагогічних наук, доцент,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9342-3613>

[voyevidko@kpnpu.edu.ua](mailto:voyevidko@kpnpu.edu.ua)

## **ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Анотація.** Підготовка сучасного ефективного вчителя вимагає нових підходів до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти онлайн та офлайн. Реформування освітнього середовища передбачає готовність вчителя музичного мистецтва здійснювати якісну та успішну діяльність в закладах загальної середньої освіти із здобуття учнями предметних компетентностей у галузі мистецтва. В статті висвітлено основні вимоги до провадження практико-орієнтованого навчання здобувачів вищої освіти. Окреслено важливість формування практичних вмінь та досвіду на умовах якісного засвоєння теоретичного контенту освітніх компонент здобувачами. Охарактеризовано роботу з методики навчання музичного мистецтва з позицій практико-орієнтованого навчання. В статті висвітлено важливість в практико-орієнтованому навчанні індивідуальних навчально-дослідних завдань здобувачів, що спрямовані на формування у них здатності до самостійного історико-педагогічного аналізу, виявлення педагогічних ідей, актуальних для